

SUOMI, JOSSA KENENKÄÄN
EI TARVITSE SELVITÄ YKSIN

**Kuntaliiton tuumaustunti:
TE24 ja nuorten työpajatoiminta**

19.11.2024

Elina Peränen & Reetta Pietikäinen

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Into on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan asiantuntijaorganisaatio

270

työpajaa

580

etsivää
nuorisotyöntekijää

yli **2200**

ammattilaista

Nuorten työpajatoiminta

- Tarkoitettu alle 29-vuotiaille ja tavoitteena on **valmennuksen avulla**
 - parantaa valmiuksia päästä **koulutukseen**, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille **työmarkkinoille** tai muuhun **tarvittavaan palveluun**
- Työpajalla voi vahvistaa **arjenhallintaa** ja **toimintakykyä** sekä saada **tukea jatkopolun löytämiseen**
- Mahdollisuus kokeilla **uutta ammattialaa**, kasvattaa **ammattillista osaamista** ja vahvistaa **työelämä- ja työyhteisötaitoja**
- Työpaja voi toimia **vaihtoehtoisena oppimisympäristönä** tutkinnon tai tutkinnon osan suorittamisessa
- Työpajan yhteisö tarjoaa **osallisuuden kokemuksia** ja vahvistaa **sosiaalisia taitoja** ja kykyä toimia ryhmässä

Työpajatoiminta

2023

Valmentautujia työpajoilla

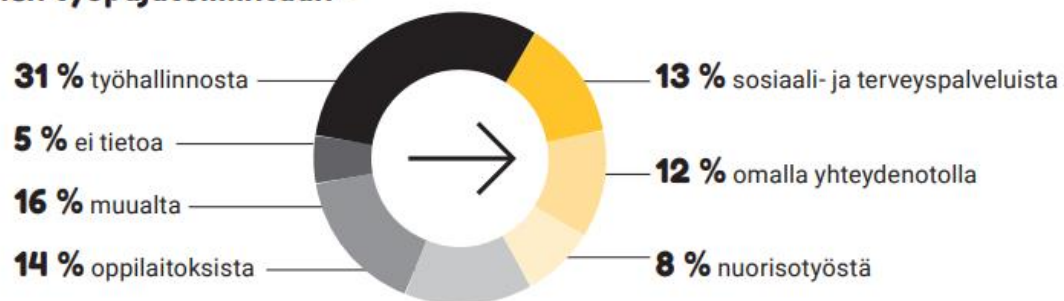
20 919

joista nuoria

12 240

Ohjautuminen työpajatoimintaan*

Myönteisiä edistysaskelia koettu

87 % opiskelu- ja työelämävalmiuksissa

84 % arjen taidoissa

80 % elämänhallinnan tunteessa

80 % sosiaalisissa taidoissa

95 %

valmentautujista on kokenut sosiaalista vahvistumista työpajajakson aikana

Työpajajakson jälkeen*

34 % koulutukseen

20 % muuhun ohjattuun toimenpiteeseen (esim. työkokeilu yrityksessä)

11 % työhön

10 % muualle

21 % työttömäksi tai muutto toiselle paikkakunnalle

*Prosenttiosuudet vain nuorista valmentautujista.

Lähteet: OKM/AVI: Valtakunnallinen työpajatoiminnan kysely, työpajatoiminnan Sovari 2023

Mitä kuuluu nuorten työpajoille?

- ✓ Into on kartoittanut työpajojen tilannetta 2 kyselyllä, joissa vastaajia yhteensä 211.
- ✓ Kyselytulosten ja kentältä tulleiden yhteydenottojen perusteella työpajakentän tilannekuva näyttää seuraavalta:

- **Kuntouttavan työtoiminnan** järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueille on tuottanut palveluvajeita.
- **Työkokeilu** ei aina toimiva ratkaisu vahvistamaan nuoren arjenhallintaa.
- **Palkkatukimahdollisuudet monin paikoin poistuneet** eikä jatkossa voida enää myöntää kuntaan.
- **Työpajoilla on kehitetty omia sopimuksia** mahdollistamaan nuorten palvelut.
- **TE-hallinto ei aina tunnista työpajojen omia sopimuksia** eikä siksi ohjaa pajoille.
- **Nuorten määrä pajoilla on vähentynyt**, vaikka työllisyys ei ole kohentunut.
- Useat uudistukset ja rakenteelliset muutokset tuottavat **epävarmuutta** ja **vaarantavat työpajatoiminnan jatkuvuutta.**

Hyvinvointialueudistuksen vaikutuksia nuorten työpajapalveluihin

- **Arjenhallintaa vahvistavista palveluista on puutetta**, kun kunnalliset työpajat eivät voi enää tuottaa kuntouttavaa työtoimintaa tai sosiaalista kuntoutusta
 - **Avin rahoituksella** ei voi valmentaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevia nuoria
- Hyvinvointialueilla **ei aina tarjolla vastaavaa palvelua**, joka räätälöity nuorten tarpeisiin
- Osa nuorista on **jäänyt palveluiden ulkopuolelle** eikä monilla ole edellytyksiä esim. työkokeiluun
- 3. sektorin työpajat tuottavat edelleen kuntouttavaa työtoimintaa, mutta **hyvinvointialueet vähentäneet ostoja ja palvelu monin paikoin ruuhkautunut**
- Työpajojen monialaista yhteistyötä ja **palvelupolkujen rakentamista vaikeuttaa sote-palveluiden pitkät jonot**
- **Monialainen yhteistyö (hva, kunta, työpajat) paikoin haastavaa**, epäselvyyttä tehtäväkentistä

TE-uudistuksen vaikutuksia nuorten työpajapalveluihin

- TE-uudistus tuomassa monin paikoin **katkoksia** palveluprosesseihin erityisesti siirtymävaiheessa
- Huolta herättää myös **kuntien niukkeeva talous** ja **työpajapalveluiden keskittyminen** sekä palveluiden **alueellisen saavutettavuuden** ja yhdenvertaisuuden **heikkeneminen**
- **Tulkinnat omiin sopimukseen ja työkokeiluun liittyen** vaihtelevat ja paikoin rajoittavat nuorten mahdollisuuksia tulla työpajalle
 - Nuoret **eriarvoisessa asemassa**

*”Työkokeilusopimukset tehdään korkeintaan 15.12.2024 asti. Ensi vuonna ohjataan vasta 15.1.2025 alkaen. **Eli olemme kuukauden ilman työkokeilusopimuksia.**”*

*”Nuorten palvelut vähenee. **Työpajat keskitetään** ja pahimmillaan omasta kunnasta tulee poistumaan pajat.”*

*”**Työpajatoimintamme loppuu** vuoden vaihteessa. Lisää työttömiä tiedossa.”*

*”**Ei useinkaan hyväksytä aktivointitoimenpiteeksi, jos työkokeiluun sisältyy valmennusta** (tämä on tuore TEM:n/TE-palveluiden lakiosaston tulkinta). Lisäksi lakiosaston näkemys on, että **työkokeilut pitäisi suorittaa pääasiassa yrityksissä**, joka lisäksi heikentää nuoren mahdollisuutta päästä työkokeiluun työpajalle.”*

Työkokeilu, palkkatuki ja uravalmennus nuorten työpajoilla

- TE-hallinto paikoin linjannut, **ettei työkokeilua voi aiempaan tapaan käyttää** lainkaan työpajoilla.
- Nuorilla moninaisia **toimintakyvyn haasteita ja tuen tarpeita**, eikä työkokeilu ole tällöin oikea palvelu.
 - **Tulee kuitenkin olla mahdollista nuorille, jotka täyttävät kriteerit**
- **Palkkatukimäärärahat** jo pitkään vähentyneet ja poistumassa kunnista kokonaan
 - Heikentää nuorten työllistymismahdollisuuksia, **avoimille markkinoille poluttaviin palveluihin tulisi panostaa**
- Yhtenä uutena vaihtoehtona **nuorten uravalmennus**, joka paikoin lähdetään pilotoimaan
 - Lyhyt kesto – ei kattava ratkaisu

Ohjautuminen työpajoille monin paikoin heikentynyt

- Ohjautuminen työpajoille **vaihtelevaa**, paikoin **vähentynyt**, joissakin jopa **pysähdyksissä**
 - **TE-palveluissa ei aina tunnisteta työpajaa** tai ei ole soveltuvaa sopimusta
 - **TE-palveluissa ei ehditä tapaamaan riittävästi nuoria**, jotta palvelutarpeet tulevat esille
- "Siirtymäaikana asiakasohjautuvuus on todella heikkoa. Uusia asiakkaita odotettavissa vasta helmikuussa 2025."*
- Paikoin **ohjautumisen kriteerejä on tiukennettu** ja jaksojen kestoja lyhennetty
 - Painotetaan avoimille markkinoille ohjausta, vaikka ensin tarvittaisiin palveluja
 - Toisaalta työpajoille ohjautuu nyt asiakkaita, joilla **tarve sosiaalipalveluille**
 - **Palvelutarvearvioihin panostaminen sekä työ- ja toimintakyvyn arvioinnit**

Omat pajasopimukset

- Ovat yleistyneet nuorten työpajoilla.
- Mahdollistavat nopean aloituksen pajalla.
- TE-hallinto ei tunnista työpajojen omia sopimuksia eikä siksi ohjaa pajoille.
 - Selvityspyynnöt, tulkittu vapaaehtoistyöksi
- **Nuoret eivät motivoitu.** Ei taloudellista kannustinta. Työnhakuvelvoite ei pääty.
- **Työpajojen omat sopimukset: tulkittava työllistymistä tukevaksi palveluksi**
- Omat sopimukset toimivat **välivaiheen ratkaisuna**, kun muuta sopivaa palvelua ei ole tarjolla.
 - Eivät kuitenkaan ratkaise työpajojen ja nuorten tilannetta pitkäjänteisesti kestäväällä tavalla.

Uudistusten keskellä kehitettyjä hyviä käytänteitä pajoilla

- Opinnollistaminen ja yhteistyön vahvistaminen oppilaitosten kanssa
- Yritysyhteistyön vahvistaminen
- Omat sopimukset
- Nuorten uravalmennus yhtenä mahdollisuutena
- Henkilöstön koulutuksen ja osaamisen lisääminen

Nuorten työpajojen mahdollisuudet tulevaisuudessa

- Hallitusohjelmaan on kirjattu mahdollisuus suorittaa **oppivelvollisuutta työpajalla**
- Esitetty **kuntouttavan opetuksen** malli
- **Omat sopimukset** työllistymistä tukeväksi palveluksi
- **Työkokeilu** tulee olla mahdollista työpajoilla, jos vastaa nuoren tarpeisiin ja tavoitteisiin
- Mahdollinen **uusi matalan kynnyksen palvelu** ja nuorten työpajatoiminta osana tätä

Yhteistyö koulutuksen järjestäjien kanssa

Työpajatoiminta ehkäisee koulutuksen keskeyttämistä. **Hallitusohjelmaan on kirjattu mahdollisuus suorittaa oppivelvollisuutta työpajalla.**

- On varmistettava, että **työpajojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyötä vahvistetaan, ja että työpajojen rahoitus oppivelvollisuustehtävään liittyen turvataan.**
- Areena-verkoston ehdotus kuntouttavan opetuksen mallista, jossa yhdistyy hyvinvointialueiden palveluita, työpajatoiminnan sisältöjä sekä ammatillista koulutusta.

Koulutuksen järjestäjien tulee hyödyntää työpajoja oppimisympäristöinä ja laajemmin koulutuksen tukipalveluna ja työpajojen tulee opinnollistaa toimintaansa.

Mitä tarvitaan?

- **Uusi matalan kynnyksen palvelu turvaamaan nuorten palvelut**
 - Kyse tulee olla toimenpiteestä, joka mahdollistaa kokonaisvaltaisen ja monialaisen arjenhallinnan tuen
 - Sekä nuorisotyöllisen työtteen ja sosiaalisen vahvistamisen
 - Sen tulee löytyä työpajoille valmentautujia ohjaavien tahojen (työvoima- ja sosiaalipalvelut) toimenpidevalikosta.
 - Palvelun tuottaminen tulee olla mahdollista kunnallisilla työpajoilla, joten palvelun järjestämisvastuu tulee olla kunnalla

Työpajatoimijoiden osallistuminen TE2024-uudistuksen valmisteluun

- Osallistumisen taso vaihtelee, **paikoin ohutta**
 - Yhteistyötä pidetty **tärkeänä**, saatu nostettua työpajojen ja **asiakkaiden tarpeiden näkökulmaa**
- Mukana suunnittelemassa erityisesti **nuorten monialaisia palveluita**, kuten Ohjaamo- ja työpajatoimintaa
 - **Valmistelutyöryhmät**, työpajat ja erilaiset moniammatilliset kokoukset
- **Työpajatoimijoita** ja heidän osaamistaan **heikossa asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi** kannattaa hyödyntää valmistelussa, toimeenpanossa ja kehittämisessä!

Kiitos!

Reetta Pietikäinen

Asiantuntija: laatutyö

reetta.pietikainen@intory.fi

050 374 9708

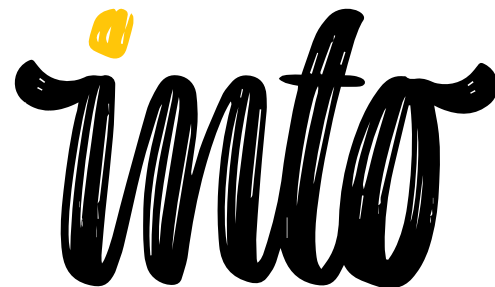

Elina Peränen

Asiantuntija: työpajatoiminta

elina.peranen@intory.fi

050 576 1147

ETSIVÄ NUORISOTYÖ JA
TYÖPAJATOIMINTA RY

